

Handläggare
Nicole Nyholm
Telefon: 508 05 905**Till**
Hässelby- Vällingby
stadsdelsnämnd
2023-04-27

Projektet Fritid för framtid

Utvärdering av projekt Fritid för Framtid (FFF) Dnr HV 2020/898

Förvaltningens förslag till beslut

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd tar del av utvärdering av projektet Fritid för Framtid och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning

Fritid för framtid (FFF) är ett samverkansprojekt mellan Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen som finansierats via stadens sociala investeringsfond. Syftet med projektet var att skapa goda och jämlika uppväxtvillkor för barn och unga. Projektet har genomförts från 2017 till årsskiftet 2022/2023. Målgruppen har varit barn och unga i åldrarna 10-17 år och budgeten har varit 3,9 miljoner kronor per år. Projektet har bestått både av allmänna och riktade insatser. Några delar som projektet inneburit har varit mentorverksamhet, ungdomsträffar, lovverksamhet och ett arbete med våldsprevention.

Företaget Ramboll har haft i uppdrag att utvärdera projektet med syfte att beräkna eventuell kommunalekonomisk förtjänst samt effekterna av insatsens genomförande. Befintlig uppföljning har inte kunnat generera en sådan utvärdering med anledning av bristfälligt underlag och projektets karaktär. Utvärderingen består som alternativ huvudsakligen av en processutvärdering samt beskrivning av resultat då det inte funnits förutsättning att genomföra en nyttokostnadsanalys.

Trots svårigheter i att genomföra systematisk uppföljning och utvärdera resultaten av projektet, går det ändå att se vissa positiva effekter av projektet och dessa redogörs för nedan. Exempel på några viktiga effekter av projektet är att många unga har deltagit i de aktiviteter som erbjudits, flera ungdomar har kunnat skapa nya prosociala kontakter och fått en berikad fritid samt så har det våldspreventiva arbetet som initierades fortsatt i verksamheten.

Ärendet

Projektet Fritid för framtid avslutades vid årsskiftet 2022/2023 och Ramboll har haft i uppdrag att utvärdera projektet. Av

utvärderingen framgår vad som varit försvårande för genomförandet av projektet samt dess utvärdering, vad som kan vara viktigt att tänka på för att underlätta uppföljning av projekt, betydelsen av systematisk uppföljning samt en beskrivning av resultatet.

Resultat

De svårigheter som projektet utmanats av i form av personalomsättning och pandemins restriktioner samt svårigheterna i att mäta effekterna av de olika aktiviteterna har påverkat Rambolls möjligheter att göra en fullständig utvärdering. Trots svårigheter att genomföra och följa upp projektet kan förvaltningen ändå se att det förebyggande arbetet med målgruppen har gynnat stadsdelsförvaltningens långsiktiga arbete med inkludering, jämställdhet och våldsprevention. Projektet kan trots dess utmaningar bedömas ha bidragit till ökad kunskap om våldsprevention hos de som arbetar med målgruppen, ökad kunskap om våld hos unga och utfallet av de aktiviteter som utförts så som lovaktiviteter, mötesträffar och mentorskap bedöms ha varit uppskattade av de ungdomar som deltagit.

Projektet bedöms av Ramboll inte ha designats utifrån verksamheternas givna förutsättningar, vilket resulterat i ett mindre effektivt genomförande. Av samtliga intervjuer som genomförts framgår dock att insatsen har haft en central roll i fritidsgårdarnas utveckling och arbetet med målgruppen. Som underlag för utvärderingen har Ramboll använt sig av de löpande uppföljningar som genomförts under projektperioden samt intervjuer med projektgrupp, styrgrupp och personal.

Implementering av vissa inslag i verksamheterna så som lovverksamhet, ungdomsträffar och våldpreventiva metoder bedöms lyckade då de implementerats i de ordinarie verksamheterna och kvarstår. Av det kvalitativa underlaget från genomförda intervjuer framgår att projektet Fritid för framtid lagt en grund för det fortsatta arbetet med stadsdelsområdets barn och unga och deras fritid. Ett betydande resultat från insatsen är den ökade mängd ungdomar som deltar i fritidsaktiviteter och testar nya fritidsaktiviteter. Lovverksamheten har varit en bidragande faktor till detta och tack vare insatsen har konceptet fått stor spridning. Att allt fler ungdomar deltar i aktiviteter, framförallt under lov, indikerar att utbudet är relevant för målgruppen.

En annan intention med insatsen Fritid för framtid var att initiera och stärka samverkan mellan målgruppen, skola, arbetsmarknad och civilsamhälle. Genom de ungdomsträffar som genomförts har ett erfarenhetsutbyte kunnat ske mellan ungdomar från olika

bostadsområden med gemensamma intressen och ett tjugotal föreningar och verksamheter har deltagit i samverkan.

Försvårande faktorer

Av projektansökan framgick en ambition att systematiskt följa upp insatsen men bristfällig uppföljning har genererat svårigheter i att uttala sig om effekterna av projektet. Även projektets natur försvårar förutsättningarna för en effektutvärdering samt att uppföljning inte har genomförts enligt plan och i den omfattning som krävs för att säkert kunna se samband mellan aktiviteter inom insatsens ramar och väntade effekter.

Insatsens genomförande bedöms ha påverkats av pandemins rådande restriktioner då arbetet utgick från stadsdelsförvaltningens fritidsgårdar. Ytterligare omständigheter som bedöms ha försvårat genomförandet av insatsen under projektperioden har varit personalförändringar i projektorganisationen samt att fritidsgårdarna vid projektets genomförande inte bedömdes redo att arbeta så systematiskt som projektet förutsatte. Av intervjuerna under utvärderingen framgår att insatsen inte var ordentligt förankrad i berörda verksamheter och att implementeringen av nya arbetsmetoder och arbetssätt försenades och försvårades som ett resultat av detta. Framförallt fanns en avsaknad av förståelse för behovet av att arbeta med våldsprevention i verksamheterna på fritidsgårdarna och kommunen hade övertagit personal från när fritidsgårdarna bedrevs i privat regi, vilket innebär en stor diskrepans i kompetens hos de anställda.

Det är svårt att uttala sig om och styrka ett eventuellt samband mellan aktiviteter inom projektets ramar och kommunalekonomiska besparingar då det finns flertalet faktorer som kan ha påverkat resultatet. Det fanns initialt en avsikt att uppnå besparingar så som bland annat minskad kostnad för handläggning gällande hot och våld, minskad kostnad för placering av våldsutsatta barn samt minskad kostnad för extra skolår men insatsen bedöms ha svåridentifierade ekonomiska effekter då relevant data är svår att identifiera och koppla till de önskade effekterna.

Ramboll ger i sin beskrivning av projektets resultat förslag på hur projektet kan fortskrida med ökade förutsättningar för effektmätning. Bland annat rekommenderar Ramboll att ansvariga för projektet säkerställer att det finns definierade utfallsmått med koppling till ekonomiska förtjänster samt en uppföljningsbar målgrupp som kan följas över tid. En annan viktig aspekt som lyfts fram för eventuellt fortsatt arbete med projektet är att säkerställa att framtagna uppföljningsmall kompletteras med beskrivning om hur uppföljning skall genomföras så kunskap inte går förlorad vid

personalomsättning. Ramboll framför även behovet av att se över att utfallsmått är relevanta utifrån förväntade resultat samt att det finns lämpliga mätinstrument och metoder för att samla in data för uppföljning.

Jämställdhetsanalys

I projektet gjordes en särskild satsning på att minska genusrelaterat våld men även öka kunskapen om och implementera våldpreventiva metoder bland personal på parklekar och fritidsgårdar. Visst fokus har legat på unga mäns våld och maskulinitetsnormer. Att belysa detta kan ses som ett viktigt steg i jämställdhetsarbetet inom stadsdelsförvaltningen. Om våldet från unga män minskar finns en hög sannolikhet att fler unga tjejer känner sig trygga i de sammanhang där aktiviteter erbjuds, så som på fritidsgårdarna. Genom att arbeta förbyggande mot våld och ha personal med kompetens i våldpreventiva metoder kan antalet tjejer som besöker fritidsgårdarna antas öka på sikt.

Barnets rätt och barnkonsekvensanalys

De aktiviteter som genomförts inom ramen för projektet kan bedömas vara förenliga med principen om barnets bästa, artikel 3 i barnkonventionen och barn och ungas rätt till fritid artikel 31. Projektet har haft ett fokus på det förebyggande arbetet med unga då forskning stöder att barn och unga som tidigt fångas upp och har en välfungerande fritid med prosociala kontakter, i mindre utsträckning riskerar att utveckla normbrytande beteende än barn och unga som inte har denna skyddsfaktorer i sin vardag.

Projektets inriktning mot våldsprevention bedöms vara i enlighet med artikel 9 i barnkonventionen, barn skall skyddas mot alla former av fysiskt och psykiskt våld.

Nationella minoriteter

Om ungdomar inom stadsdelen varit eller är intresserade av att delta i aktiviteter skall de kunna göra det oberoende av om den unge tillhör en nationell minoritet. Den unge har samma rättigheter och bedöms således ha haft samma möjligheter att delta i och tillgodogöra sig de aktiviteter som genomförts inom ramen för projektet. Projektet kan potentiellt ha bidragit till ökad inkludering av nationella minoriteter, främst via de ungdomsträffar som genomförts med ungdomar från olika bostadsområden inom stadsdelen.

Äldrevänlig stad

För detta ärende har det inte vart relevant att analysera utifrån perspektivet en äldrevänlig stad.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för barn och unga.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen vill ta tillfället i akt och ta lärdom från projektets utvärdering, i synnerhet gällande vikten av att skapa förutsättningar för systematisk uppföljning och utvärdering av likartade projekt. Ramboll lyfter betydelsen av att ha tydliga instruktioner för uppföljning och mätinstrument för att kvalitet och omfattning på uppföljning inte skall vara personbundet. Det blir också viktigt att i framtida projekt reflektera kring vad vi mäter och varför och upprätthålla struktur och kontinuitet i de mätningar och uppföljningar som görs för att samla in den data som behövs för att på önskvärt vis kunna utvärdera våra projekt.

En annan lärdom från utvärderingen blir att undvika toppstyrda projekt och i större utsträckning förankra idéer och projekt med medarbetare i ett tidigare skede för att kunna effektivisera projektstart och undvika fördröjning i genomförandet.

Sammantaget ser förvaltningen fortsatt stor betydelse av att arbeta förebyggande med barn och unga i stadsdelsområdet och att fortsätta utveckla arbetet med att möta dem på deras arenor, vilket speglas i årets verksamhetsplan och de mål och aktiviteter enheterna inom avdelningen barn och unga kommer fokusera på under 2023. Det förebyggande arbetet är även i linje med Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar, en strategi som utvecklats med syfte att ge riktning för hur verksamheterna ska arbeta för att fler unga ska få en rik och meningsfull fritid.

Fredrik Skoglund
Stadsdelsdirektör
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Sofia Björkvall
Avdelningschef
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Utvärdering genomförd av Ramboll.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Fredrik Skoglund, Tf. stadsdelsdirektör	2023-04-12
Sofia Björkvall, Avdelningschef	2023-04-12